

อรัญญิกบ้านม้าร้อง

ชมรมพิภพติกา

ที่ศาลาประชาคมของหมู่บ้าน ชาวบ้านทั้งเด็กหนุ่มสาว ผู้ใหญ่ และผู้สูงอายุ กว่า 40 คน มารวมตัวกันตามทีมนัดหมายไว้

วันนี้ชาวบ้านมาร้อง ค.พงศ์ประศาสน์ อ.บางสะพาน จ.ประจวบคีรีขันธ์ จะร่วมกันเรียนรู้ ฝึกฝนและชักซ้อม เพื่อรับมือภัยพิบัติที่อาจจะเกิดขึ้น โดยมีเจ้าหน้าที่จากศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 4 จ.ประจวบคีรีขันธ์ มาเป็นวิทยากรหลักให้ความรู้

บ้านม้าร้องมักประสบปัญหาน้ำท่วมแทบทุกปีเนื่องจากเป็นที่ลุ่ม ยามใดฝนตกติดต่อกันหลายวันจะเกิดน้ำฝนสะสม น้ำจากคลองบางสะพานจะล้นตลิ่ง บวกกับน้ำทะเลหนุน ทำให้การระบายช้าลง น้ำจึงเอ่อท่วมบ้านเรือน

สด จาก **เยาว์ชน**

ชาวบ้านฝึกผูกเชือกจูงกันในต่าง ๆ เรือสวนที่ทำกิน และอนนเข้าหมู่บ้าน สร้างความเสียหายและไม่อาจติดต่อกับภายนอกได้ ชาวบ้านจึงร่วมกันเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้นอีก

กิจกรรมเตรียมความพร้อมดังกล่าวเป็นหนึ่งในหลายๆ กิจกรรมตามโครงการ “เยาวชนคนม้าร้อง ชวนพี่น้องรับมือภัยพิบัติ (น้ำท่วม)” หนึ่งในหลายๆ โครงการย่อยในชุดโครงการชุมชน คนรุ่นใหม่ เตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติ ที่สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) สนับสนุน โดยส่งเสริมให้เยาวชนในท้องถิ่นรวมตัวกันดำเนินกิจกรรมให้ความรู้และเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ เพื่อรับมือภัยธรรมชาติ

น้องเกด หรือ พงนาฏ ยงยศ หัวหน้าโครงการเยาวชนคนม้าร้อง ชวนพี่น้องรับมือภัยพิบัติ เล่าว่าชักชวนเพื่อนๆ เยาวชน พี่ๆ และน้องๆ ในหมู่บ้านประมาณ 30 คน มาเป็นอาสาสมัครหรือคนทำงานนี้ร่วมกัน จากนั้นก็แยกย้ายกันไปหาข้อมูลภัยพิบัติที่เกิดขึ้นกับชาวบ้านว่าแต่ละครอบครัวได้รับ

ผลกระทบอย่างไรบ้าง

“เราไปชักชวนเขา ชวนเขาคุยเรื่องน้ำท่วม และบอกว่าหนอยากแก้ไขไหมให้มันท่วมอีก หรือถ้าจะท่วมเราก็พร้อมรับมือกับมัน มาร่วม

ฝึกผูกเชือกจูงกันในสวนชุมชน

วัยบ้านม้าร้อง ซ้อมรับมือพิบัติภัย

อบรมกับหนูนะ คือเราอยากจะได้รับความร่วมมือกับผู้ใหญ่เยอะๆ” น้องเกดกล่าว

จากการลงไปพูดคุยกับชาวบ้าน พบว่าบ้านม้าร้องมีทั้งหมด 7 คุ้ม ประสบปัญหาน้ำท่วมซ้ำซาก 5 คุ้มบ้าน แต่ละท่วมหนักๆ อยู่ 2 คุ้ม แต่ละปีจะมีครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจนสร้างความเสียหายแก่ทรัพย์สินประมาณ 30 ครอบครัว ข้อมูลเหล่านี้กลุ่มเยาวชนคนทำโครงการได้ค้นข้อมูลแก่ชุมชน และเสนอให้ทำแผนรับมือภัยพิบัติ โดยนำ

เข้าไปบรรจุไว้ในแผนชุมชนด้วย

การทำงานของกลุ่มเยาวชนบ้านม้าร้องถือว่าประสบความสำเร็จอย่างยิ่ง สังเกตได้จากความร่วมมือของชาวบ้านทุกเพศทุกวัย ที่มาร่วมกิจกรรมด้วยความสนุกสนาน ครั้นเคร่ง ความสำเร็จส่วนหนึ่งน่าจะมาจากการได้รับการสนับสนุนที่ดีจากผู้นำหมู่บ้าน รวมทั้งรากฐานในการจัดการชุมชนที่เข้มแข็ง อันเป็นต้นทุนสำคัญที่ช่วยให้ทุกกิจกรรมในบ้านม้าร้องประสบความสำเร็จ

น้องเกด พงนาฏ ยงยศ

เจ้าหน้าที่ศูนย์ปอ. ให้ความรู้

ผลกระทบอย่างไรบ้าง

“เราไปชักชวนเขา ชวนเขาคุยเรื่องน้ำท่วม และบอกว่าหนอยากแก้ไขไม่ให้น้ำท่วมอีก หรือถ้าจะท่วมเราก็พร้อมรับมือกับมัน มาร่วม

ปลูกพืชผักเป็นของตนเอง

เด็กผู้ใหญ่ร่วมกันปลูกต้นไม้

วัยบ้านม้าร้อง

ซ่อมรับพิบัติภัย

อบรมกับหนูนะ คือเราอยากได้รับความร่วมมือกับผู้ใหญ่เยอะๆ” น้องเกดกล่าว

จากการลงไปพูดคุยกับชาวบ้าน พบว่า บ้านม้าร้องมีทั้งหมด 7 คุ้ม ประสบปัญหา น้ำท่วมซ้ำซาก 5 คุ้มบ้าน แต่ละท่วมหนักๆ อยู่ 2 คุ้ม แต่ละปีจะมีครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจนสร้างความเสียหายแก่ทรัพย์สินประมาณ 30 ครอบครัว ข้อมูลเหล่านี้กลุ่มเยาวชนคนทำโครงการได้ค้นข้อมูลแก่ชุมชน และเสนอให้ทำแผนรับมือภัยพิบัติ โดยนำ

เข้าไปบรรจุไว้ในแผนชุมชนด้วย

การทำงานของชุมชนบ้านม้าร้อง ถือว่าประสบความสำเร็จอย่างยิ่ง สังเกตได้จากความร่วมมือร่วมใจของชาวบ้านทุกเพศทุกวัย ที่มาร่วมกิจกรรมด้วยความสนุกสนาน ครื้นเครง ความสำเร็จส่วนหนึ่งน่าจะมาจากการได้รับการสนับสนุนอย่างดีจากผู้นำหมู่บ้าน รวมทั้งรากฐานในการจัดการชุมชนที่เข้มแข็ง อันเป็นต้นทุนสำคัญที่ช่วยให้ทุกกิจกรรมในบ้านม้าร้องประสบความสำเร็จ

บ้านม้าร้องมีโครงสร้างบริหารจัดการชุมชนที่น่าสนใจ คือมีสภาผู้นำชุมชนคอยขับเคลื่อนให้ชุมชนเดินหน้าไปในทิศทางที่ควรจะเป็น สมาชิกสภาผู้นำชุมชนจะมาจากตัวแทนคุ้ม ตัวแทนกลุ่มอาชีพ ตัวแทนจากผู้สูงอายุ ตัวแทนจากกลุ่มเยาวชน รวมทั้งหมด 34 คน โดยน้องเกด พงนาฏ หัวหน้าโครงการเยาวชนคนม้าร้อง เป็นหนึ่งในสมาชิกสภาผู้นำชุมชนด้วย

ซ่อมช่วยเหลือผู้ประสบภัยให้ถูกวิธี

“เวลาหนูจะทำอะไรก็จะขอความคิดเห็นจากที่ประชุม

สภาก่อนทุกๆ วันที่ 3 ของเดือน อย่างโครงการภัยพิบัตินี้ เวลาไปประชุมมาก็คงบอกให้รู้ หรือถ้ามีอะไรเกินกำลังของเราก็จะปรึกษากัน หรือขอความช่วยเหลือไปทางผู้ใหญ่ให้ช่วยอีกทางหนึ่ง” น้องเกดเล่า ทุกกิจกรรมจึงราบรื่น เหมือนมีลมใต้ปีกคอยพุงให้กลุ่มเยาวชนบ้านม้าร้องมีความสุข สนุกกับการทำงาน ทำให้แต่ละกิจกรรมประสบความสำเร็จตามเป้าหมายอย่างน่าพอใจ คนที่อยู่เบื้องหลังคือ ประวิทย์ รัตนพงศ์ ผู้ใหญ่บ้านม้าร้องนั่นเอง

“บางเรื่องที่เป็นทางการ เช่น การประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ จากภายนอกหมู่บ้าน อย่าง ปก. ที่มาช่วยอบรมชาวบ้านในครั้งนี้ ก็เป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้ หากให้เด็กๆ เยาวชนทำกันเองอาจจะล่าช้า เพราะหน่วยงานต้องย้อนมาถามผมอีก” ผู้ใหญ่ประวิทย์กล่าวและชี้แจงเพิ่มเติมว่า สมาชิกสภาผู้นำชุมชนที่เป็นเยาวชนและรับผิดชอบเกี่ยวกับโครงการรับมือภัยพิบัตินี้จะรายงานทุกครั้ง หากมีกิจกรรมผู้ใหญ่บ้านในฐานะประธานสภาฯ จะมอบหมายให้สมาชิกแต่ละคนช่วยทำงานด้วย

ประวิทย์ รัตนพงศ์ ผู้ใหญ่บ้านม้าร้อง

ผลของการจัดโครงการการบริหารจัดการชุมชนที่เปิดโอกาสให้สมาชิกทุกกลุ่มในหมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วม ทำให้ปัจจุบันบ้านม้าร้องเป็นหมู่บ้านต้นแบบ เป็นสถานที่ดูงาน โดยเฉพาะเรื่องสภาผู้นำชุมชน และยังเป็นศูนย์เรียนรู้เรื่องธนาคารชุมชนที่มีเงินทุนหมุนเวียนมากกว่า 17 ล้านบาท

ที่สำคัญบ้านม้าร้องคือหมู่บ้านตัวอย่างที่เปิดโอกาสให้เยาวชนใช้ศักยภาพตนเองทำงานเพื่อชุมชนตนเองอย่างเต็มที่

ในอนาคตต่อไป “เยาวชนคนม้าร้อง” ที่ชวนพี่น้องในหมู่บ้านเตรียมรับมือภัยพิบัติในวันนี้ จะเป็นแกนหลักสำคัญในการบริหารจัดการชุมชนรุ่นต่อไป

น้องเกด พงนาฏ ยงยศ

เจ้าหน้าที่ศูนย์ปช. ให้ความรู้